

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 16 februari 1909, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående befrielse för till Sverige återinflyttade emigranter från fullgörande af vapentjänst i fredstid.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 56, har herr *Carl F. Sjöberg* anfört följande:

»Under senare tid har alltmer uppmärksamheten blifvit fäst vid den stora förlust Sverige lider genom utvandringen till Nordamerikas förenade stater, och på flerfaldiga sätt har man försökt förhindra eller åtminstone förminska denna folkflyttning. För närvarande är visserligen emigrationens siffror i nedgående, men detta beror nteslutande af konjunkturförhållanden i Amerika, och man kan vara förvissad om att ett uppsving därstädes i handel och industri kommer att draga till detta land ökade skaror af utvandrare, till hvilkas rekryterande nog vårt land får bidra i alltför stor proportion. Att hindra eller förminska denna utvandring af Sveriges ungdom torde alla de försök, som här göras i form af föreningar till emigrationens bekämpande, visa sig skäligen maktlösa.

Andra uppslag i syfte att för oss förminska olägenheterna af denna utvandring torde därför böra beaktas och så efter mitt förmenande en sträfvan riktas åt att alltmera underhjälpa och befordra återinflyttningen till Sverige af de förutvarande svenska undersåtar, hvilka i det främmande landet tillkämpat sig oberoende och själfständig ställning.

I detta syfte har också föregående årets Riksdag uttalat sig, då Riksdagen med särskildt fästadt afseende på underlättande af denna återinvandring i skrifvelsen n:o 51 till Kungl. Maj:t hemställde om åtgärder för förenklade bestämmelser i fråga om anteckning i kyrkobok rörande från utlandet återinflyttade svenskar, särskildt i afseende på deras äktenskapsförhållanden.

Emellertid är detta riksdagsbeslut endast ett steg till vinnande af det åsyftade målet. Betydande svårigheter framträda i flere andra afseenden och ställa sig hindrande eller afvisande för många af dem, hvilka såsom barn eller minderåriga utvandrat med sina föräldrar, att åter vid manbar ålder inträda såsom medborgare i vårt gamla land. Förhållandena här äro helt olika med dem, under hvilka en i Norra Amerika uppväxt, och särskildt torde tungan af värnpliktens fullgörande ställa sig såsom ett hinder för dem, hvilka grundat hem i det främmande landet utan tanke på en sådan skyldighet, att återkomma och söka återfå rättigheter såsom svenska medborgare. Liffigt måste här betonas, att meningen icke är att på något sätt söka bereda lättnad åt sådana, hvilka genom en kortare vistelse i Amerika söka undandraga sig de kraf Sverige ställer på sina söner i afseende å landets försvar, utan mitt syfte är att åt Sverige återförvärfva de utvandrare, hvilka önska med sina besparade medel bereda sig ett hem i det gamla fosterlandet.

Vill man emellertid söka bereda lättnader i nu anförda syfte åt återinflyttande förutvarande svenska medborgare, måste detta föregås af en allsidig utredning rörande den omfattning, i hvilken en sådan lättnad bör medgifvas, samt under hvilka omständigheter den bör komma den återinflyttade till del, och får jag på grund af ofvan sagda vördsamt föreslå, att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes åter verkställa utredning rörande de förhållanden, under hvilka till Sverige återinflyttade emigranter, som befinna sig i värnpliktsåldern, må kunna erhålla befrielse från fullgörande af vapentjänst i fredstid.»

*Utskottets
yttrande.*

I skrifvelse den 3 mars 1908 har Riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt låta verkställa utredning, huruvida ej befrielse eller lindring i fråga om värnpliktens fullgörande i fredstid må kunna beredas från främmande land till Sverige återinflyttade svenskfödde män, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill en dylik utredning kan föranleda. Sedan Kungl. Maj:t i anledning häraf uppdragit åt särskilda

sakkunniga att verkställa den af Riksdagen sålunda begärda utredning, hafva dessa den 26 november 1908 afgifvit underdånigt betänkande i ämnet. Då alltså den fråga, som i förevarande motion beröres, redan är föremål för Kungl. Maj:ts pröfning, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 februari 1909.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.
